

[Freddy Madsen.]

den uudnyttede produktionskapacitet og den fortsatte udvikling i teknikken vil være meget længere, før disse tendenser slår igennem.

Finansministeren har åbenbart ikke forstået alvoren i den krise, vi oplever. Den kapitalistiske verdens produktionsfald har givet en vækstpause på mindst 3 år, og nogle taler endda om en vækstpause frem til 1981.

Tager vi en af vore største samhandelspartnere, Vesttyskland, som hidtil har været, hvad man kan kalde godt stillet, så havde de ingen produktionstilvækst i 1974, og i år regnes der med et fald på 4 pct. Alene eksporten bliver 94 mia kr. lavere end de officielle skøn for et år siden, og det sker, til trods for at man i gennemsnit i 1974-76 har budgetteret med over 100 mia kr. i kasseunderskud som samulans for deres vaklende økonomi.

Den hjemlige industri har da også svært ved at se mulighederne for nogen bedring i 1976. Således venter Jern- og Metalindustriens Sammenslutning ingen bedring. Der er altså ikke meget håb for de arbejdsløse; tværtimod må man regne med, at risikoen er betydelig for mange af de op imod 2,5 millioner, der fortsat er beskæftiget. Som eksempel kan man nævne vanskelighederne på skibsværfterne og i fiskeindustrien.

Arbejdsløsheden har mange flere aspekter, end de nøgne tal oplyser. Arbejdsløsheden rammer naturligvis først og fremmest dem, som er kastet ud i ledigheden, men den rammer også dem, som på nuværende tidspunkt er i arbejde. Frygten for den er med til at presse arbejdstempoet i vejret, den får arbejderne til at skjule sygdom, og den fører til fald i reallønnen. Miljøet og sikkerhedssystemet bliver nedbrudt på arbejdspladserne, og vi oplever til gengæld en stigning i produktiviteten.

Vi ved meget vel, at det er selve det kapitalistiske system, som er årsag til krisen, og at det ikke under de nuværende samfundsforhold vil være muligt at forhindre, at arbejdsføre mennesker fordømmes til ledigang. Det er et udtryk for selve systemets råddenskab, men det udelukker ikke, at en bevidst indsats kan afbøde de værste af krisens virkninger, og det må være arbejderpartiers forpligtelse at kæmpe imod, at kri-

sens følger ensidigt væltes over på arbejderklassen.

Udformningen af finanslovsforslaget afspejler de resultater, der er opnået. Desværre må vi sige, at de går i den modsatte retning. Finansministeren siger selv, at de af regeringen gennemførte foranstaltninger har hindret en stigning i arbejdsløsheden på et par procent, og at det er gået dårligere, end man på forhånd havde håbet. Ja, det tør man antyde, men det gør det ikke bedre, at en betydelig del af det, som man gennemførte, var direkte tilskud til storkapitalen.

Momsnedsættelsen, der trods alle mangler var en rimelig foranstaltning, udløber pr. 1. marts 1976, mens tilskuddene til erhvervslivet løber videre. Det gælder således den meningsløse udvidelse af afskrivningerne på maskiner, inventar og driftsmidler, der snarest er til skade for beskæftigelsen. Man belaster finansloven med $\frac{1}{2}$ mia kr. Til gengæld har man strøget sidste års lovreserve på 575 mill. kr. til fremme af beskæftigelsen.

Og så har vi endda det værste af septemberforliget tilbage. Regeringen vil anvende 1.200 mill. kr. til at holde arbejdsgiverne skadesløse for den dyrtidsportion, der udløses til januar. Det vil nu huskes, hvorledes denne såkaldte omkostningsdæpende ydelse vakte almindelig modstand i befolkningen, da den blev opfundet af Hartlingregeringen sidste år. Selv en række af de store virksomheder nægtede i første omgang at lege med, fordi det var for tåbeligt. Det værste er, at lønmodtagerne, som skal have en beskedent erstatning for de stedfundne prisstigninger, nu selv kommer til at dække omkostningerne via skatterne.

Samtidig finder finansministeren det vigtigt at sikre, at omkostningsstigninger forhindres, og for at der ikke skal være tvivl om, hvad det betyder, har økonomiministeren skåret det ud i pap med sine direkte opfordringer til arbejdsgiverne om at afvise lønforhøjelser. Der er således ikke nogen grund til at betvivle socialdemokratiets vilje til at underkaste sig septemberforligets sletteste intentioner, og alligevel må regeringen altså lide den tort, at hr. Hartling løfter pegefingeren og tvivler på dens gode vilje.

Om disse vilkår er det givet, at det først og fremmest er arbejderklassen, der kommer til at bære krisens byrder. Den fik tvangslov og huslejeforhøjelser og har yderligere løn-